

Dicsérjétek az Urat! – Kórusok koncertje a 225 éves a soproni evangélikus templom ünnepségsorozatán

A soproni evangélikus templomot 1784. január 1-én szentelte fel Torkos János lelkész a Zsoltárok könyve idézetével: „Uram, szeretem a Te házában való lakozást, és a Te dicsőséged hajlékának helyét”. Ez évben több nagyszabású, több hónapon át tartó ünnepségsorozatot rendezett a Soproni Evangélikus Egyházközség, melynek méltó megkoronázásaként, és egyben zárásaként szeptember 26-án, szombaton este került sor a soproni kórusok ünnepi hangversenyére.

225 éven keresztül ezek a falak tanúi voltak ünnepeknek, lélekemelő közösségi pillanatoknak, amikor megfényesedett lélekkel léptek ki innét az emberek. De tanúi voltak a kitelepítés szétszakító, torokszorító napjainak is, amiket ma is elhagyatott padsorok idéznek fel. A templomok lehetnek építészeti remekművek, műemlékek, de tartalmuk lényegét az adja, ami az eltelt 225 évnek az értelmét, ami egyben a lelki építésnek, épülésnek, a nemzedékek továbbörökített folyamatosságát is adja: Isten szeretete. Aki az örökkévalóságra mutat a mi földi életünkben, aki megtartotta a templomot, a gyülekezetet, az egyházközséget, és aki a jövőt építő reménységet is jelenti az egyházközségnek, a közösségnek. A mai értékválságos világban örömteli és reményt adó az ilyen alkalom, ami a hitből fakadó reménység és megmaradás ünnepe. Köszönet a dallam, az ének hangján az Úrnak. Laudate Dominum!

*Köszöntelek a folyók zúgásával,
a felhő-arcú hegyekkel, a hegy-forma
fellegekkel,
a gond-alakú csillagokkal,
köszöntelek a szivárvánnyal, az éj minden
tűzével,
és végül az ámulatos nap-ragyogással:
mind a tiéd! valamennyiben itt vagy,
akkor is, ha szenderegysz, és úgy is, ha
leszállsz hozzánk váratlanul
s a teremtmények seregének megvilágítod
újra meg újra
kerek pajzsaidat, eleven mezőn és rideg
mértföldköveken heverőket,
egyszerűségük örök titkában, nyíltságuk
rejtelmében,
miket állandó ittlétük miatt
oly könnyen, szüntelenül feledünk.*

Gabnai Sándor esperes áhítatot tart

Weöres Sándor imájával köszöntötte Gabnai Sándor esperes a megjelenteket, a kórusokat, mindazokat, akik Isten dicsőítésére a mai napon megjelentek, hogy énekükkel értéket adjanak egymásnak.

A Kórus Spontánusz minden tekintetben ifjú kórus, hiszen a tagok is fiatalok és mindössze hat esztendeje énekelnek együtt. A tavalyi évben az 5. Nemzetközi Kóruslimpián (World Choir Games) egyházzenei előadásukkal ötödik helyezést és ezüstdiplomát érdemeltek, vegyes kamarakórusok kategóriában pedig másodikok lettek és aranydiplomát kaptak. Először spanyol udvari zene hangzott fel ajkukon Juan del Encinától, majd a kortárs Horváth Márton Levente O salutaris hostiája csendült. Ezután Liszt Ferenc Salve Reginája következett Kocsis-Holper Zoltán vezényletével, amelyet a katolikus egyházban századok óta Szűz Mária tiszteletére énekelnek. Sugár Rezső Három madrigálja után Claude Goudimel 134. zsoltárával fejezték be műsorukat. Ezek a zsoltárok először 1565-ben, Genfben kerültek lelkes énekesek kezébe, aztán bámulatos gyorsasággal slágerként terjedtek el az akkori a protestáns világban.

Kórus Spontánusz Kocsis-Holper Zoltán karnaggyal

A Kórus Spontánusz adta meg az ünnepnek az alaphangulatát, így kézzel fogható közelségbe került a templomban Isten személyes jelenléte. Örömmel, és mosolygó szívvel fogadta ezután a közönség a Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) Rauch András Kórusát Takács Andrea karnagyával. Nemhiába: a Líceum evangélikus intézmény és a benne tanuló gyerekek saját gyermekeink. A fiatal licisták az „Ó, szent István dicsértessél” magyar népdaléneklésével foglalták el helyüket a dobogón. Szépen, és értőn hozták a magyar középkori egyházi költészetből a „Szekvencia szent István királyról” darabját. Méltó tematikai folytatása volt ennek Berkesi Sándor Székely Asztali áldása, és a 128. zsoltár „Boldogok azok, kik Istent félik” az Eperjesi Graduálból, hisz ez az istenfélelem boldogsághoz vezet. Ezt ismeretlen szerző aktualizálta, az eredeti héber szöveget több helyen protestáns teológiai mondanivalóval egészítette ki. Befejezőként Szokolay Sándor Könyörgő éneke hangzott.

A Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) Rauch András Kórus Takács Andrea karnaggal

Gabnai Sándor esperes áhítatának textusa Lk. 17.11-17 volt. Történt pedig, hogy miközben Jeruzsálem felé tartott, átment Szamarián és Galileán. Amikor beért az egyik faluba, szembejött vele tíz leprás férfi. Távobbb megálltak, és hangosan kiáltoztak: „Jézus, Mester! Könyörülj rajtunk!” Amikor meglátta őket, azt mondta: „Menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak!” [Lev 13,49]. Történt pedig, hogy amíg mentek, megtisztultak. Az egyikük, amikor látta, hogy meggyógyult, visszatért, hangosan magasztalta Istent, és lábai előtt arcra borulva hálát adott neki; s ez samariai volt. Jézus megkérdezte tőle: „Nem tízen tisztultak meg? A többi kilenc hol van? Nem volt más, aki visszatért volna, hogy dicsőítse Istent, csak ez az idegen?” Aztán így szólott hozzá: „Kelj föl és menj; a hited meggyógyított téged.”

Az esperes prédikációjában elmondta, hogy nem eléggé vesszük észre Isten ajándékait. Pökhendi farizeus módjára elfeledkeztünk az alázatról. A helyünkről, ahova tartozunk. Nagyszájúság ide és nagyképűség oda, elvégzett munka ide, számtalan bizonyítás oda – mégiscsak szolgák vagyunk... Az úr-szolga példa csak hasonlat: Isten nem akarja kizsákmányolni az embert, hanem csak az alázatra akar emlékeztetni. Nem nekünk kell hálát várnunk Istentől, hanem csak mi tartozunk neki ezért.

Mert bizony az isteni segítség elvárása olyan természetessé vált, ahogy az is, hogy fel tudunk kelni, hogy van ételünk, ruhánk, hogy van hova hazamenni. Van, aki tud és akar is mindenért hálát adni, másvalaki meg olyan természetesnek veszi azt, hogy Isten segít. A hálaadó hit viszont azt vallja: Isten kegyelme minden, még az is, amivel nem értünk egyet. Az ilyen ember hálát tud adni akkor is, hogyha valami nem sikerül, mert a hála az ember válasza az Isten minden megnyilvánulására. Ennek az egynek az életében megtörtént az, ami a mai nap is megtörténhet és legnagyobb csoda: megérintette, és megérinthet minket a kegyelem – hangsúlyozta Gabnai Sándor.

Az 1948-ban alakult Liszt Ferenc Pedagógus Kórusnak nem ez az első fellépése a soproni templomban. Immár hagyománnyá válik, hogy november 1-jén este ők adják elő a templomban Mozart Requiemjét. Így lesz ez idén is. Magas fokú minősítések és az országos hír mellett Európa szinte valamennyi országában népszerűsítették a magyar kórusirodalom remekeit. A Makkos Ágnes vezette kórus első száma Camille Saint-Saens gyönyörű Ave reruma csendült fel. Ezt követte Bárdos Lajos Libera me című kompozíciója, amely Magyarországon és világszerte legnépszerűbb egyházi műve Bárdos egyházzenei életművében jól elkülöníthető, önálló egységet alkotnak az egyházi ünnepkörökhöz kapcsolódó, liturgikus használatra íródott latin nyelvű himnuszok. Szokolay Sándor szerzeményeként hangzott el az Úr imája, a Miatyánk hitelesen, mélyen átélve John Rutter The Lord bless you and keep you dallama fényvel és melegséggel szólt a templomi csendben a zongorán közreműködő Halmos Erika zenetanár

közreműködésével. Ez volt az a pillanat, amikor a kórusával nemcsak lelkileg, hanem fizikailag is egyé vált a karnagy, maga is szopránt énekelve a kórusban. Nem csoda, hisz Rutter Istene barátságos jelenség: nem nyomasztó vagy félelmetes, csak fényes és kétségtelen.

A Fidelissima Vegyeskar Arany János karnaggal

A Fidelissima Vegyeskar a közeljövőben ünnepli megalakulásának tizenötödik évét Arany János karvezetésével. Repertoárjuk a neves magyar szerzők (Liszt Ferenc, Kodály Zoltán, Bárdos Lajos) kórusmuzsikáján kívül új, magyar műveket is bemutatnak. Az a capella számokat időről-időre oratorikus, zenekari, vagy orgonakísérettel előadandó darabokkal egészítik ki (Vivaldi: Gloria, Fauré: Requiem). Most Kodály Zoltán Jövel Szentlélek, Úristen című református énekével alapozták meg műsoruk alaphangját. Kodály ugyan egyházzeneinket is minőségileg átalakította, mégis belső, mély lelkeségéről, Istenhez fűződő kapcsolatáról ritkán vallott. És jöttek Bach János-passiójának részletei gyönyörűen, pontosan, szépen. Ha az életünk belül rendezett, akkor a megélt életünk is harmonizálódik. Egyházzenei munkásságában tükröződik Isten iránti hite és bizalma. Róla írta Pilinszky az Új Emberben: „Örök és hipermodern egyszerre, vagy pontosabban: rá van a legnagyobb szükségünk.” És végül a kórusok Isten dicsőítését éltető ajándékuk utolsó számaként a huszadik századi norvég zeneszerző, Knut Nystedt Laudate Dominum a capella műve szállt áhítattal az evangélikus templom csodálatos akusztikájú falai között.

Érezni lehetett, ahogy a falakat, a templomot, a lelkeket, és a szíveket betölti a hálaadás a Fennvalónak. És megtörtént ma is a csoda: megérintett minket a kegyelem áldással. Laudate Dominum! Köszönjük a kórusoknak!

Csiszár Ágnes

Leadfotó: Dr. Drávai István

2009. szeptember 28. / **Kultúra**